

Over versoepeling maatregelen van het middelbaar beroepsonderwijs in de huidige coronaperiode

Vooraf

Op 19 mei kondigde het kabinet aan dat het MBO vanaf 15 juni nieuwe mogelijkheden krijgt om tot verdere openstelling van de gebouwen te komen.

Werkgevers en werknemersorganisaties hebben daarom onderstaande richtlijnen opgesteld.

Bij de geleidelijke versoepeling van maatregelen willen we recht doen aan de verschillen tussen scholen, opleidingen en doelgroepen. Dat vraagt om zoveel mogelijk ruimte om op schoolniveau zelf invulling te geven aan hoe het onderwijs weer vorm krijgt.

Scholen maken op basis van onderstaande richtlijnen een schoolspecifieke uitwerking. In deze uitwerking wordt duidelijk op welke manier zij de opgave die op verschillende terreinen voorligt aan zullen pakken (denk aan: onderwijskwaliteit, beperken/voorkomen van achterstanden, veiligheid en gezondheid, verantwoorde verhoging van verkeersbewegingen).

Wij gaan ervan uit dat met onderstaande uitwerking een goede balans tussen richting en ruimte gevonden is.

Uitgangspunten

1. De veiligheid en gezondheid van studenten en medewerkers moeten gewaarborgd zijn.
2. Zij allen moeten daarin vertrouwen hebben. Zonder vertrouwen is er onvoldoende draagvlak voor heropening. Samenhang met andere maatschappelijke sectoren helpt daarbij.
3. Gezien de gemengde studentenpopulatie van het MBO hanteren wij voor alle studenten en activiteiten dezelfde criteria als van toepassing op het hoger onderwijs.
4. Richtlijnen van het RIVM en de door de sector (met goedkeuring RIVM) voorgestelde protocollen zijn voor iedereen leidend en worden dus op alle instellingen nageleefd.
5. Bij het uitwerken is het van belang om (ook) oog te houden voor het welzijn van medewerkers. Met name de combinatie van onderwijs op afstand én onderwijs op de schoollocatie levert een forse verhoging van de werkdruk op. Ook lijkt het geen haalbare zaak om alle geplande activiteiten, al dan niet in alternatieve vorm, doorgang te laten vinden. Het is zaak om hierover op basis van goed overleg binnen school en teams en met de Ondernemings- en Studentenraad afspraken te maken, zodat heldere en gedragen keuzes gemaakt kunnen worden.
6. Bij verdere besluitvorming van het kabinet en op basis van RIVM-adviezen behouden we de ruimte om te beoordelen of de geschreven protocollen en richtlijnen nog steeds van toepassing kunnen zijn op dat besluit, dan wel bijstelling behoeven.

Gefaseerde opening

1. Alle scholen gaan vanaf 15 juni 2020 ruimte bieden voor toetsing en praktijklessen op school.
2. Daarbij zal gewerkt worden vanuit het vertrekpunt dat scholen daar waar dat gebruik blijven maken van afstandsonderwijs. Waar het noodzakelijk is zullen activiteiten plaatsvinden in de schoolgebouwen.
3. De eerder gekozen prioriteiten blijven hierbij van kracht. Dat betekent:
 - a. Focus op die studenten die in 2020 een diploma willen en kunnen halen.
 - b. Blijvende aandacht voor kwetsbare studenten.
 - c. Wie niet thuis kan studeren is welkom en kan een werk-/studieplek gebruiken.

- d. Naast deze gekozen prioriteiten ontstaat de hierboven benoemde ruimte voor toetsing en praktijklessen.
4. Bij dit alles blijven afspraken uit het servicedocument en de handreiking verantwoord diplomabesluit tenminste tot 31 december 2020 van kracht.
 5. De mate waarin het onderwijs op school mogelijk en noodzakelijk is, wordt vooral bepaald door de beschikbaarheid van het onderwijspersoneel, de aard van de opleiding en de gebouwen/ruimtes (max. 20%) en gelet op de verkeersbewegingen waarin het onderwijs aangeboden wordt.
 6. Onderwijs is een van de vitale sectoren in onze samenleving. Personeel dat gezond is, is in principe beschikbaar voor het verzorgen van het onderwijs op de school. Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort (en onder normale omstandigheden op locatie werkt) maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of en hoe tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Medische informatie van de werknemer hoeft niet gedeeld te worden met de werkgever of collega's. De bedrijfsarts kan hierbij worden betrokken. Verder geldt:
 - a. Onderwijspersoneel dat behoort tot medische risicogroepen krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.
 - b. Onderwijspersoneel met gezinsleden/huisgenoten die behoren tot medische risicogroepen of mantelzorg verlenen, krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.
 7. Besturen voldoen aan hun Arbowetverplichtingen als zij hun medewerkers voorlichten over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en hen instrueren over de wijze waarop zij de RIVM-richtlijnen moeten naleven. Besturen dienen toe te zien op het naleven van de instructies.
 8. Studenten die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs. Dit is de beslissing van studenten en/of ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school. Studenten van wie gezinsleden tot de risicogroep behoren of die mantelzorg verlenen kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs. Dit is de beslissing van studenten en/of ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school.

Daarbij kan het niet zo zijn dat enkel en alleen de gevolgen van de Covid-19 crisis leiden tot een negatief BSA.
 9. Bij het organiseren van de nadere praktische en onderwijsinhoudelijke invulling op school passen scholen de reguliere routes toe. Instemmingsrecht, adviesrecht en informatierecht van ondernemingsraad en studentenraad blijven van toepassing, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Vervoersparagraaf

Richtlijnen OCW/I&W

1. Om het openbaar vervoer te ontlasten begint en eindigt het fysieke onderwijs niet tijdens spijtstijd. Hier hebben de sectorraden zich aan gecommitteerd.
2. Tevens stimuleren zij studenten en medewerkers om alternatieven voor het OV te kiezen.
3. Er wordt gezorgd voor maximale spreiding van activiteiten over de dag én over de week.
4. Mbo-instellingen bestaan uit veel locaties; er wordt zoveel mogelijk gezorgd voor spreiding over deze locaties.
5. Uitwerking door de instelling gebeurt in afstemming met de Veiligheidsregio.

6. Het aantal bewegingen van en naar de instelling dat op gang komt betreft maximaal 20% van de reguliere omvang.
7. Bij de planning wordt als uitgangspunt gehanteerd dat activiteiten plaatsvinden tussen 11.00 en 15.00 uur of ná 20.00 uur.
8. Alleen indien noodzakelijk, is er ruimte om buiten deze timeslots maatwerkafspraken te maken. Deze afspraken worden gemaakt met de voor de betreffende locatie relevante vervoersbedrijven: zij beoordelen of dit de spreiding in het OV ten goede komt en het OV de stromen kan dragen. Bij significante afwijking van de timeslots moeten de afspraken worden afgestemd met de ministeries van OCW en I&W. De exacte werkwijze van deze afstemming wordt z.s.m. nader gespecificeerd.

Uitwerking mbo

1. Het is duidelijk dat een beheersbare verkeersstroom cruciaal is voor het slagen van de beoogde openstelling. De sector realiseert zich dat te massale bewegingen kunnen/zullen leiden tot terugdraaien van de openstelling. Om dat te voorkomen is inspanning van alle partijen van groot belang.
2. Conform de richtlijnen zal maximaal 20% van het aantal mensen dat regulier aanwezig is, na verruiming aanwezig zijn in gebouwen. Deze beperkte verruiming van de openstelling van schoolgebouwen in het MBO zal, volgens berekeningen, leiden tot ongeveer 55.000 mensen per dag die aanwezig zijn in een van de 953 locaties waarin MBO-scholen gehuisvest zijn. Dit betekent dat er sprake zal zijn van ongeveer 110.000 verkeersbewegingen per dag (gemiddeld 115 verkeersbewegingen per locatie).
3. Scholen spannen zich bij het plannen van activiteiten in om het aantal verkeersbewegingen zoveel mogelijk te beperken, met inachtneming van het gestelde maximum van 20% ten opzichte van de reguliere omvang.
4. Daartoe worden activiteiten van een (groep) student(en) zoveel mogelijk geclusterd aangeboden, waardoor deze (groep) student(en) maximaal 1 á 2 keer per week heen en weer reist naar de schoollocatie.
5. Scholen spannen zich in om de belasting van het openbaar vervoer te minimaliseren. Naast het beperken van het aantal bezoeken aan schoolgebouwen, betekent dat:
 - a. Oproep aan studenten en medewerkers om zoveel mogelijk met andere vervoersmiddelen naar school te komen. Indien van toepassing worden daarvoor (zoveel mogelijk gratis) parkeerplaatsen ter beschikking gesteld.
 - b. Planning van activiteiten zodanig dat reizen tijdens de spits vermeden wordt. Hierbij worden de genoemde richtlijnen in acht genomen.
6. Indien er sprake is van maatwerk bij meerdere scholen in een gemeente, dan vindt gezamenlijk overleg met de betrokken partijen plaats.
7. Als scholen en vervoerders tot overeenstemming komen om af te wijken van het tijdslot, dan worden betrokken lokale/regionale overheden en Veiligheidsregio geïnformeerd¹.

Hygiëne en veiligheid bij opstart

Algemeen

- De RIVM-richtlijnen zijn leidend. Dat betekent:
 - Volwassenen en studenten houden anderhalve meter afstand van elkaar. Dit geldt ook voor volwassenen onderling en voor studenten onderling.

¹ Er wordt voorzien in een overzicht van vervoerders/contactpersonen per regio. Onder de scholen wordt uitvraag gedaan naar contactpersonen per school om dit (regionale) overleg te faciliteren.

- We wassen onze handen meerdere keren per dag goed ten minste 20 seconden. Wanneer i.i.g.: bij binnenkomst lokaal, voor de pauze, na de pauze en na toiletbezoek.
- We schudden geen handen.
- We hoesten en niezen in onze elleboog.
- We zitten niet aan ons gezicht².
- Een medewerker/student met de volgende (luchtweg)klachten blijft thuis bij:
 - Neusverkoudheid.
 - Hoesten.
 - Moeilijk ademen/benauwdheid.
- Een medewerker/student met koorts boven 38 °C blijft thuis.
- Een medewerker/student moet tenminste 7 dagen thuisblijven en uitzieken, en mag pas weer naar school als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft.
- Als iemand in het huishouden van de medewerker/student koorts boven 38°C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft de medewerker/student ook thuis.
- Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag de medewerker/student weer naar school. Als iemand in het huishouden van de medewerker/student getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet de medewerker/student wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 extra dagen thuisblijven.
- Medewerkers/studenten met klachten nemen contact op met de arbo-arts.
- De RIVM-richtlijnen schrijven ook hygiënemaatregelen voor. Dit betekent dat de school, afhankelijk van de lokale context, een keuze maakt tussen het gebruik van water/zeep en/of desinfecterende handgel bij de ingangen en in de klaslokalen. Daarnaast dienen er papieren handdoekjes beschikbaar te zijn.

Testbeleid

- Bij een ongewoon aantal studenten en medewerkers met klachten neemt de school contact op met de GGD. Indien dit het geval is, worden ook vervoersbedrijven geïnformeerd.
- Testen voor medewerkers zijn laagdrempelig beschikbaar. Testbeleid medewerkers: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen>. De regie van het testbeleid ligt bij de GGD <https://ggdghor.nl/thema/testen-covid-19/>
 - Medewerkers met Corona gerelateerde klachten worden getest conform het landelijk testbeleid. Medewerkers met klachten nemen contact op met de arbo-arts. Is deze er niet meld je dan bij de regionale GGD.
 - De arts beoordeelt op basis van de RIVM LCI richtlijn COVID-19 of je wordt doorverwezen naar een testlocatie van de GGD.
 - Je blijft thuis tot de uitslag bekend is (overleg met werkgever over welke werkzaamheden je eventueel vanuit huis kunt doen).
- Studenten met klachten worden zo mogelijk getest door de GGD met (indien nodig) toestemming van ouder(s)/verzorger(s), cf. het landelijk testbeleid.

² Voor opleidingen van contactberoepen verwijzen wij naar de handreiking die opgesteld wordt voor het beroepsgericht onderwijs. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van de protocollen die door de diverse branches zijn opgesteld.

Communicatie

- Scholen zorgen voor heldere communicatie over
 - veiligheids- en hygiënemaatregelen richting personeel, ouders en studenten;
 - hoe om te gaan met social distancing binnen de school.
- Scholen zorgen voor een infographic met RIVM-regels, eventueel aangevuld met schooleigen gedragsregels
 - op bord/poster bij ingang van schoolgebouw;
 - op website van de school;
 - verspreiding via social media.

Ruimtes

- Zowel gebruiks- als verkeersruimtes, voor studenten én voor medewerkers, zowel in de schoolgebouwen als op schoolterreinen, worden zo ingericht dat het houden van 1,5 M afstand mogelijk is en bevorderd wordt. Dat betekent, zaken als:
 - Tafels en stoelen staan op voldoende afstand van elkaar.
 - De opstelling in praktijkruimtes is zo dat medewerkers en studenten apparatuur kunnen bedienen en zich kunnen bewegen op 1,5 meter afstand van elkaar
 - Er wordt zorggedragen voor voldoende beschikbaarheid van zaken als:
 - o Desinfecterende handgel
 - o Zeep
 - o Papieren handdoekjes
 - o Oppervlaktesprays
 - o Schermen tussen werkplekken
 - o Prullenbakken
- Praktijkexamens en -lessen van contactberoepen kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van RIVM-richtlijnen en de brancheprotocolen die gehanteerd worden bij heropening van de desbetreffende branches
- Bij wisseling van bezetting van een ruimte worden tafels en apparatuur afgenomen met desinfecterende spray.
- Deuren zoveel mogelijk openzetten zodat deze niet door studenten geopend te hoeven worden.
- Er wordt zo min mogelijk met papier gewerkt. Opdrachten worden digitaal gegeven, gemaakt en ingeleverd.
- Kluisjes worden niet gebruikt, de studenten nemen hun jas en tas mee naar het lokaal.
- Kantine blijft gesloten; studenten lunchen in onderwijsruimtes; studenten verlaten schoolterrein niet tijdens of tussen activiteiten.
- In verkeersruimtes (gangen, pleinen, aula's, etc.) zijn looproutes helder aangegeven, eventueel d.m.v. eenrichtingsverkeer, anders door 'rechts houden', gescheiden in- en uitgang.

Planning (zie ook vervoersparagraaf)

- Lestijden van groepen worden aangepast zodat drukte bij aankomst/vertrek en tijdens leswisselingen zoveel mogelijk voorkomen wordt.
- Door concentratie van activiteiten worden pauzes zoveel mogelijk voorkomen. Door spreiding van activiteiten worden ook pauzes gespreid om grote groepen studenten en medewerkers in en om het gebouw te voorkomen.

Toezicht

- De school organiseert toezicht
 - Op de uitvoering van de veiligheids- en hygiënemaatregelen
 - In gangen, overige verkeersruimtes, schoolterreinen, (brom-)fietsenstalling en parkeerterreinen van de school
- Er staan een of meerdere personeelsleden bij de ingang om studentenstroom te begeleiden en toe te zien dat de 1,5 meter afstand in acht wordt genomen.